

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	

	forside
	innholdsfortegnelse
	innholdsfortegnelse
	Spunkt kai: Intervju og skisser, pensjonert havneutbygger
	Spunkt kai: Intervju og skisser, pensjonert havneutbygger
	Spunkt kai: Intervju og skisser, pensjonert havneutbygger
	Spunkt kai: Intervju og skisser, pensjonert havneutbygger
	Spunkt kai: Intervju og skisser, pensjonert havneutbygger
	Spunkt kai: Intervju og skisser, pensjonert havneutbygger
	Intervju Formann Lerøy fiskemotak Sørvær
	Intervju Vara ordfører Hasvik Kommune, Festival sjef Sørværrocken
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess
	skisser design prosess

Tegninger fra intervju med Roger Nordmo, tidligere havneutbygger.

Under intervjuet fikk jeg mye god informasjon om hvordan man mudrer havner, hvordan man bygger opp nye kaianlegg, og hvilke behov de forskjellige kai-typene har.

Hvis det er snakk om en marina er det noen ting som gjelder, er det en industriell eller kommersiell havn er det andre hensyn som må tas.

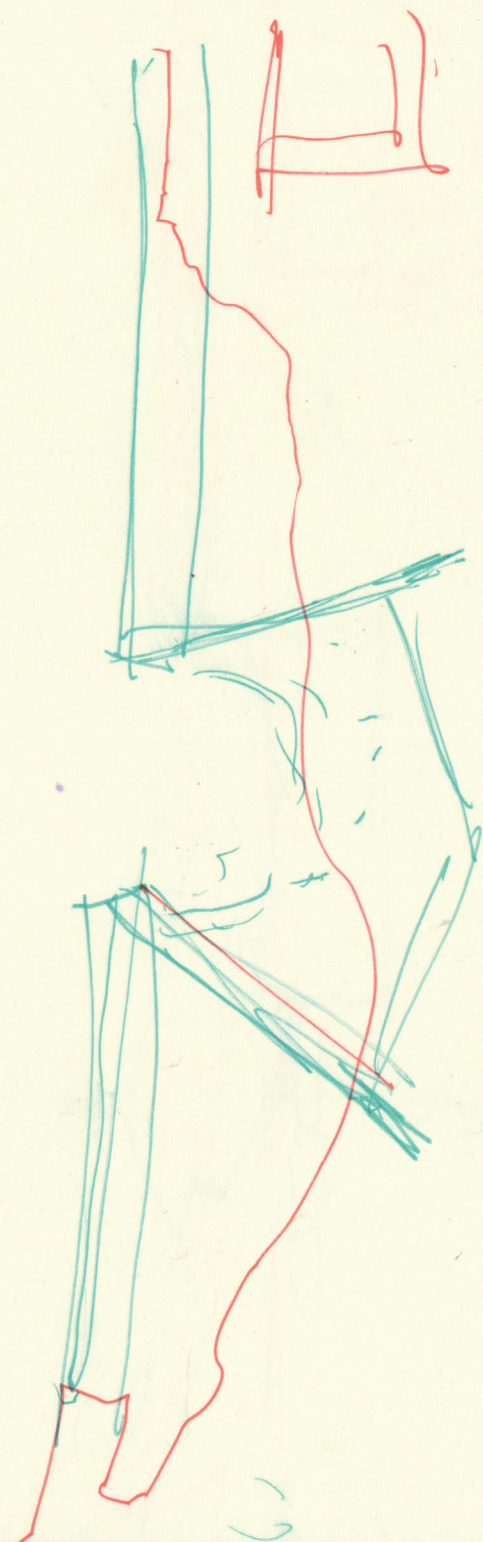
Mye handler om hvilke vekt havnen skal tåle og hvilke båt typer etter størrelse som skal benytte seg av havnene.

Tegning av kaikant i plan, med vinkling og hakk i grønn (uønsket) og Rett kant eller mindre vinkel i rød (fungerer)

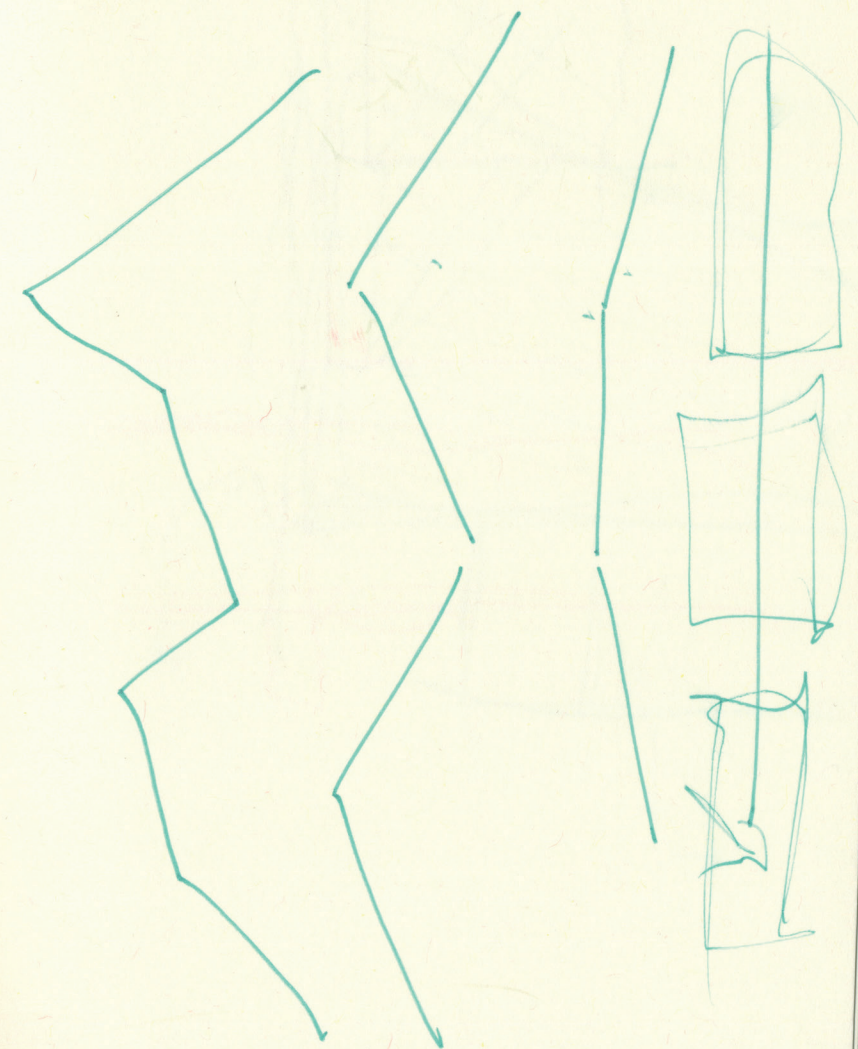
Alle havner er interesert i en så rett hvan som mulig, dette gjør at flest mulig båter, og størst mulig båter kan ligge til kai.

Man kan tillate seg vinklinger på kaien for å tilpasse seg landskapet, eller for å skape rom hvis det er snakk om en trang havn, men hakk eller større kanter er uønsket.

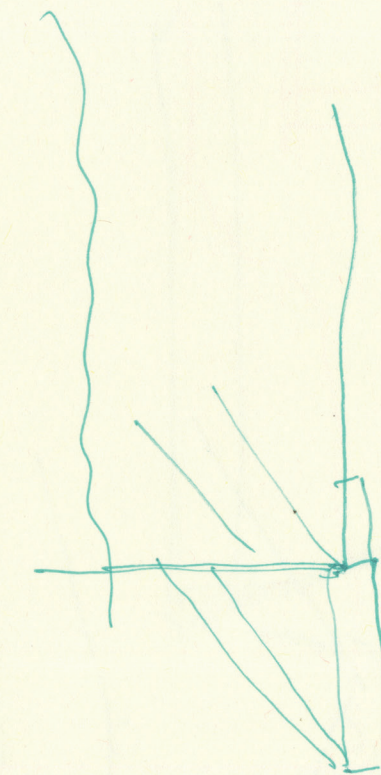
Tegningene viser prinsippet bak en spunkai, med spuntvegg, sikring i fjell i 90 grader og sikring i fjell i 45 grader. Først ligger man et lag med større stein som for sette seg. Dette kan ta et år eller to. Deretter spunter man, forså å fylle med massene man vil bruke.

side 1. tegning av kaikant i plan med åpning til fjæra.
side 2. tegning av kaikant i plan. Hver av disse vinklene vil trenge sinn egen spunt vegg med egne fester, altså et vedlig dyrt prosjekt.

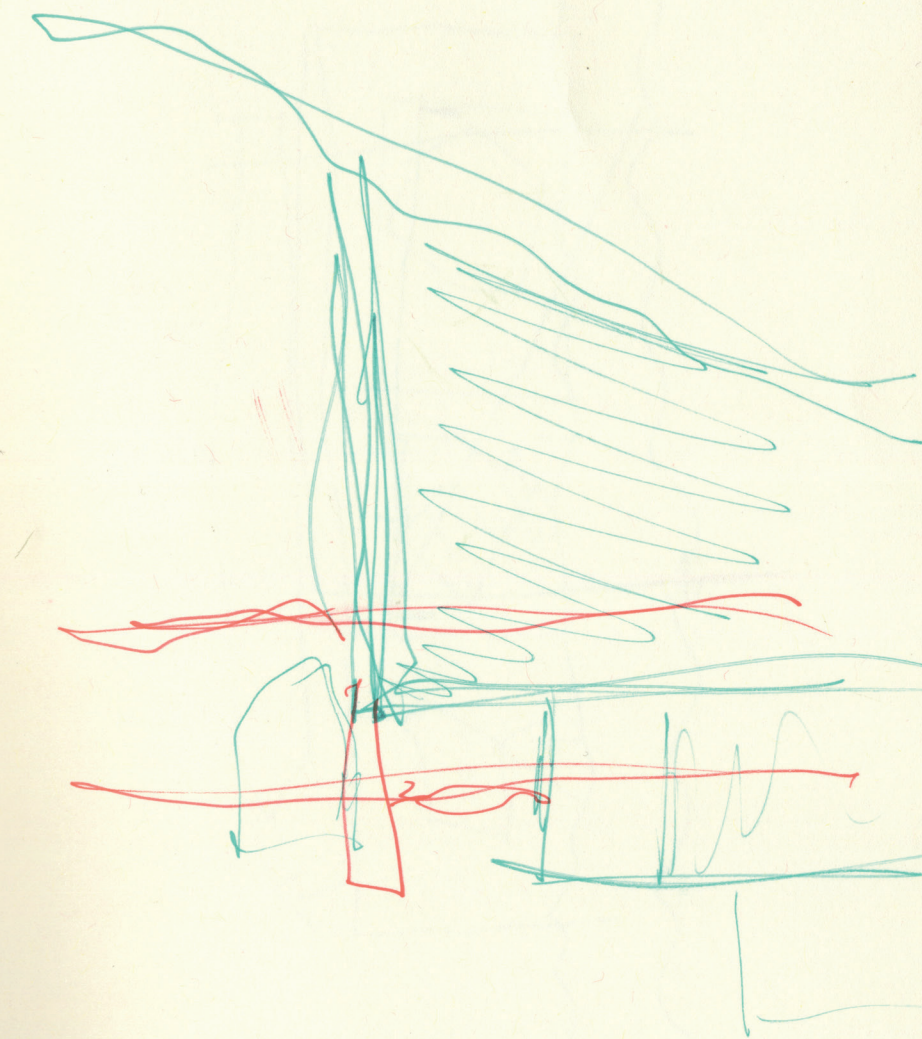

En annen grunn til dette er at det blir mye dyrere da men trenger en spunt i hvær retning, med mindre vinkelen er på vedlig brå og nær fjell, da kan man enkelt spunkte i veggen som allerede er satt opp.

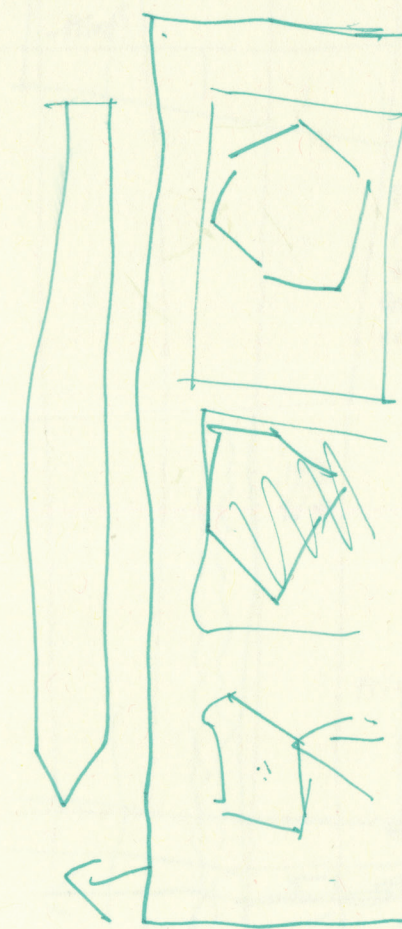
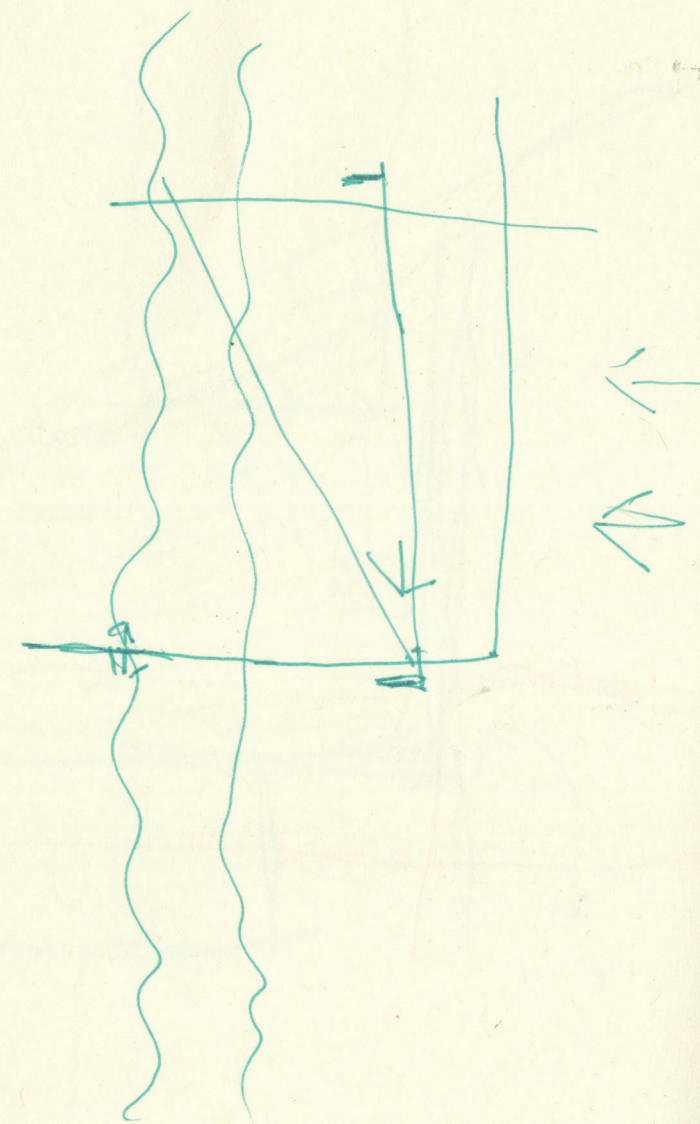
ned ----- opp

snitt av kaikant med platå ut fra spuntvegg som støttes i spuntvegg

Det er heller ikke økonomisk forsvarlig, eller en enkel oppgave å skape nivåer i kaikanten. Det er alikvull muligheter for å gjøre dette. Spunkaien kan bære omlag 25-30 måter ut i hvilke som hels retning, så lenge området ikke skal tåle tung vekt som kjøretøy.

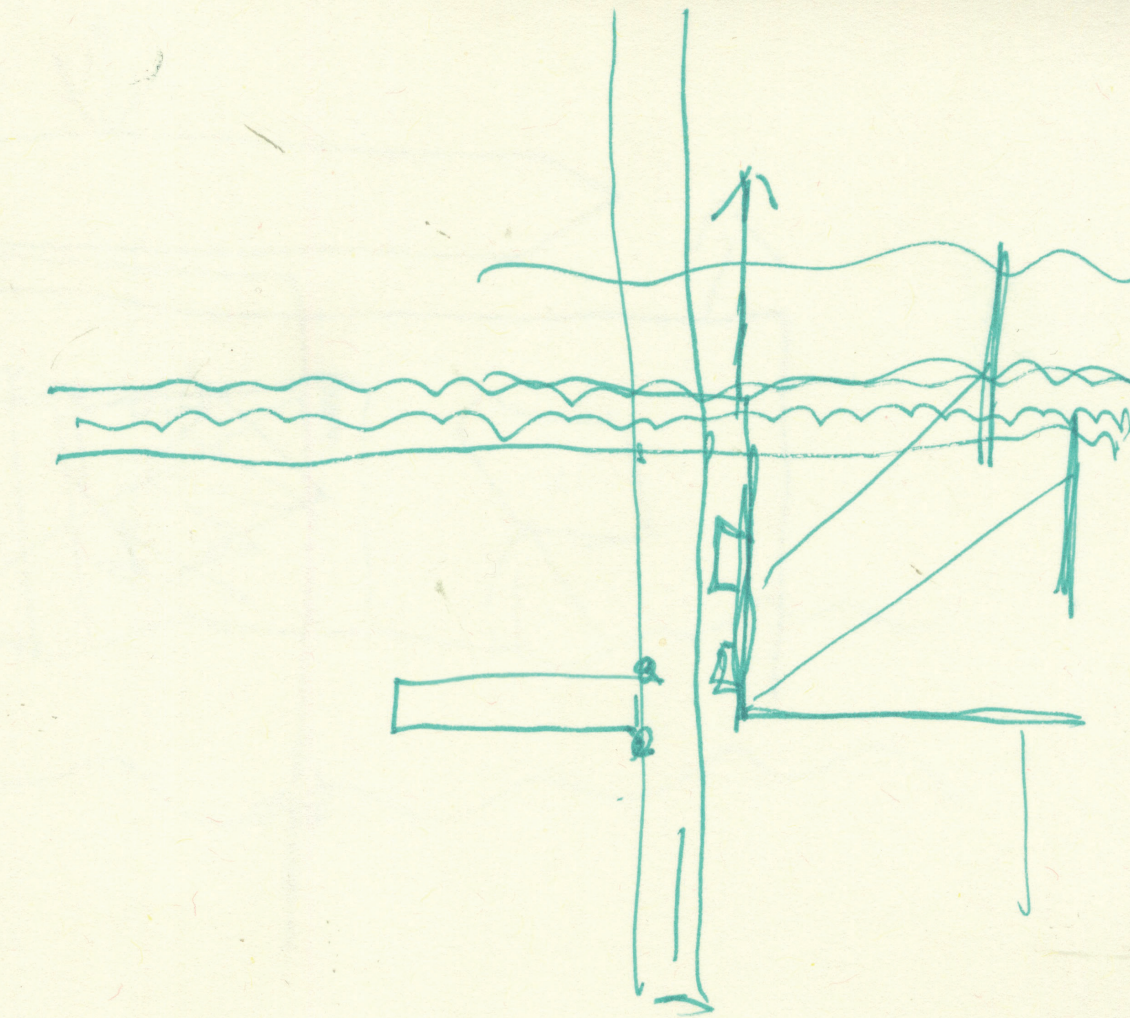
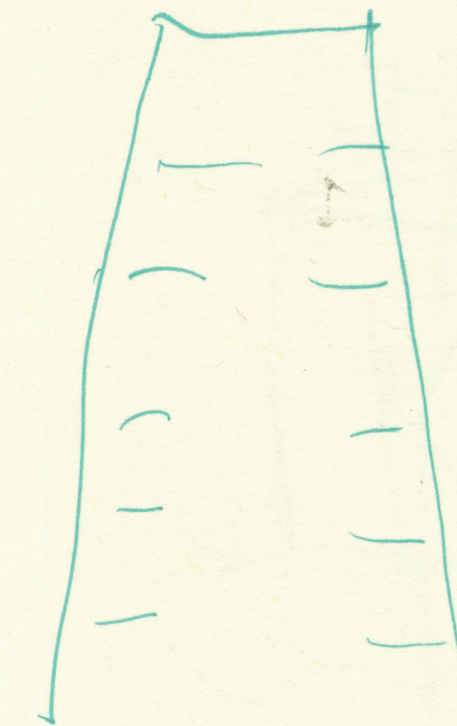
For menneskelig bruk er dette en god mulighet.

tegning i plan av
spunkai med spunt
vegger inni hoved
konstruksjonen som
bærebjelker

Spuntvegger kan
sittes opp på forskjellig
måter etter hva som
skal bevege seg oppå
fyllingen, eller hva
som skal være der
permanent.

Skal man f.eks. har
større bygg, mange og
tunge kjøretøy og større
mengder mennesker kan
man spunte i lag, som
vist på tegningen

Tegninger og informasjon fra intervju med Roger Nordmo, Pensjonert havne-utbygger. (Samtale 24. april 2024)

intervju, formann Lerøy fiskemotak

I intervju med formannen på Lerøys fiskemottak i Sørvær begynte vi først med havna.

Han fortalte at industrikaia holder 4,4m dybde under fjæra. Dette er også det dypeste møte med vannet inne i Sørvær. De største og mest dyptgående båtene som holder til i Sørvær er opp til 7m under vann med full last, noe som har skapt store problemer. Det planlegges for en ny spunkai, hvor det ligges til rette for utvidelse av fiskeindustrien, men det er ikke konkrete planer for at lerøy skal bygge et nytt innlegg. Deretter snakket vi om relasjonen mellom de tre tettstedene på Sørøya i forhold til fiskeriet. På Sørvær fileterer man fisken, og det er det i all hovedsak torske fisk, bland annet skrei man tar imot, men det levers også en betydelig andel hyse. Mottaket tar imot all fisk men det er skreien de vill ha, og skreien som skaffer fiskerene størst fortjeneste.

Breivikbotn har bedre forhold i havna. Den er nylig mudret og tåler mye større båter, det er alikevill ikke konkurranse mellom de to stedene da Breivikbotns behandling innebærer salting og tørking. Formannen snakket om forholdet mellom de to fiskeværene som en synergi. En forskjell mellom de to fiskeværene er også at Breivikbotn har flest fremmedbåter, og Sørvær har den størrste lokal-flåten, altså fiskere som bor i Sørvær. Under vinterfiske kommer det ca 100 fremmedbåter til været. Dette utgjør mellom 100 og 150 mennesker som er i Sørvær i de mørke månedene. Under vinterfiske er det vanlig at mottaket må sende fiskebåter videre grunnet mangel på kapasitet, tidvis klarer mottak bare å ta imot halvparten av fisken som er ønsket levert til Lerøy. Etter vinterfiske starte juksefiske, ca april/mai. Dette er blitt mer og mer populært de siste årene da det er mer fleksibel på vær. Med tradisjonell linefiske er man nødt til å ta opp linen innen et par dager fra man setter den ut, gjør man ikke dette dør fisken. Dette er veldig uheldig i et miljø perspektiv, og betyr at en sjark kan ha tapt opp til 80.000 kr + i inntekt. Videre snakket vi om hvem som kommer til været under vinter fiske. Det er mange Litthauenere som kommer til Sørvær, og det er mange fastboende fra litthauen. De fleste fremmedfiskerne har gjerne vært i Sørvær tidligere, og mange har familie eller venner som er fastboende. turismen er i stor framvekst i Sørvær, og da spesielt opplevelses turisme med fokus på fiske. Dette har ikke så mye å si for fiskerinæringen, men for boligmarkedet. Det er spesielt gråsone turismen som presser markede, og de «ryddige» aktørene er vell tatt imot og bidragsyttere i Sørvær.

Når vi begynner å snakke om det sosiale livet i Sørvær er skolen og barnehagen det første som kommer opp. Her markeres forskjellige begivenheter og merkedager. Tørrfiskloftet med festivalen er også en veldig viktige sosial begivenhet, og grunnleggeren av Sørøyrocken er igang med å åpne et kulturhus i bygda for å bygge videre på suksessen festivalen har vært for Sørvær. Moloen nevnes også som et viktig utendørs området på fine sommerdager, og jeg får vite at kirken, som ligger på værrets høyeste punkt tidligere var et sted man samles for å markere at mørketiden var over. Den siste tiden har mange unge valgt å flytte tiltake til Sørvær, noe som har ført til at det lille stedet opplevde en befolkningsvekst på 2010-tallet(HK, KPS, 2019), Dette skyllles at fisket har blitt mer lukrativt, og ifølge formannen. Her nevnes spesielt at vest-Finnmark fikk kvote på kongekrabbe for et par år siden. Det nevnes også at ny teknologi, nye metoder og initiativ fra næringen, som tilgjengelige oppstartslån for unge som vill inn i fiskeriet har gjort det enklere å være fisker.

Til slutt snakket vi om fordelene og utfordringene til Sørvær fremmover. Sørvær er ifølge formannen et sted med mye frihet, nærhet til natur, godt jakte og fiske, både for arbeid og rekreasjonelt. De største utfordringene ligger i å skape bolyst for partenerne av fiskere, og gode tilbud for hele familien.

Henrik Forstrøm, Forman ved Lerøy fiskemottak i Sørvær. (Samtale i Lerøys lokaler på sørvær, 4, Mars 2024)

intervju, vara ordfører Hasvik kommune

Jeg intervjuet Vara-ordføreren i Hasvik kommune noen uker etter mitt felt opphold i Sørvær. Vara ordføreren jobber også som fisker og bor i Sørvær.

Under intervju med vara-ordføreren begynte vi med å snakke om de sosiale møteplassene i Sørvær. Butikken ble nevnt som den viktigste igjennom hele året. Pubben i Sørvær var også en viktig møteplass, som nylig ble åpnet opp igjen, etter å ha vært stengt ned i en lengre periode. Kaia er et uterommet som er veldig viktig i hverdagen, men det er ikke sted mennesker utenfor fiskeriet kommer til, foruten opplevelses-turister som gjerne er der for å fiske og vil se på båtene. De andre sosiale arenaene som ble nevnt var Skolen og fiskevelferden. Det skulle gjerne være mer tilbud for de eldre i Sørvær ifølge vara ordføreren, samtidig som de er flinke til å aktivisere hverandre igjennom grendelag som er for alle, og pensjonistforeng bare for de eldre. Det er også arbeid med å få igjeng en kulturskole i Sørvær, og det ønskes mer sport og aktivitet rettet mot de unge. Videre snakket vi om trandamperiet. Jeg fikk høre at det dag blir brukt som lagebygning for oljevern, og at det mangler vedlikehold. Jeg fikk også høre at man har drevet med hval-fangst fra Sørvær, men at dette er noe man ikke forholder seg noe særlig til, da det ble avvirket rundt 1890.

Når jeg spurte om Sørværs kultur fikk jeg høre at kyst-kulturen og fiskerikulturen står sterk i været. Sesong fiske har også påvirket stedet, med mange tillresende over generasjoner. På Sørvær er dialekten anderledes enn i Hasvik og Breivikbotn, selvom det bare er 50 og 30 minutter unnamed bil. Dette kommer av en stor innflytelse fra Troms og Lofoten igjennom fiske. Dette har også gjort at Sørværingene er vdlig åpne for nye mennesker, samtidig som det man er opptatt av å ta vare på hverandre, da det er et lite sted, langt vekke fra det meste.

De viktigste kulturarenaene på Sørøya finner man også i Sørvær. Dette er tørrfiskloftet. Idag er årets høydepunkt Sørøyrocken. Før den fantes var det Havfiskefestivalen. Dette var en gammel tradisjon, som ble flyttet til Hasvik. Inntrykket til vara-ordføreren er at øyboerne likte å ha festivalen i Sørvær. Den skal forsøkes flyttes tilbake.

Kjell Gunnar Johansen, Vara-ordfører for Hasvik Kommune. (Samtale per telefon, 13. Mars 2024)

intervju, festivalsjef Sørøyrocken

Jeg intervjuet Festivalsjefen for Sørøyrocken over telefon for å høre festivalens perspektiv på Sørøya. Med en gang samtalen startet kom vi inn på tørrfiskloftet. Dette er det viktigste «stedet» for festivalen. Å ha hovedscenen i det ikoniske tørrfiskloftet knytter selve festivalen tettere til kystkulturen som finnes i Sørvær og fiskeritradisjonene her. De andre scenene er i kirken, og ellers der det lar seg gjøre. Man prøver å ha en scene i fjæra, men det er Vedlig avhenge av vær. Festivalen er også Vedlig glad for samarbeidet med kriken, her holdes gratis konserter, som er spesielt populære bland de eldre i bygda. Det har også vært arrangert konserter på båt i havet tidligere, noe som blir trukket fram av festivalsjefen.

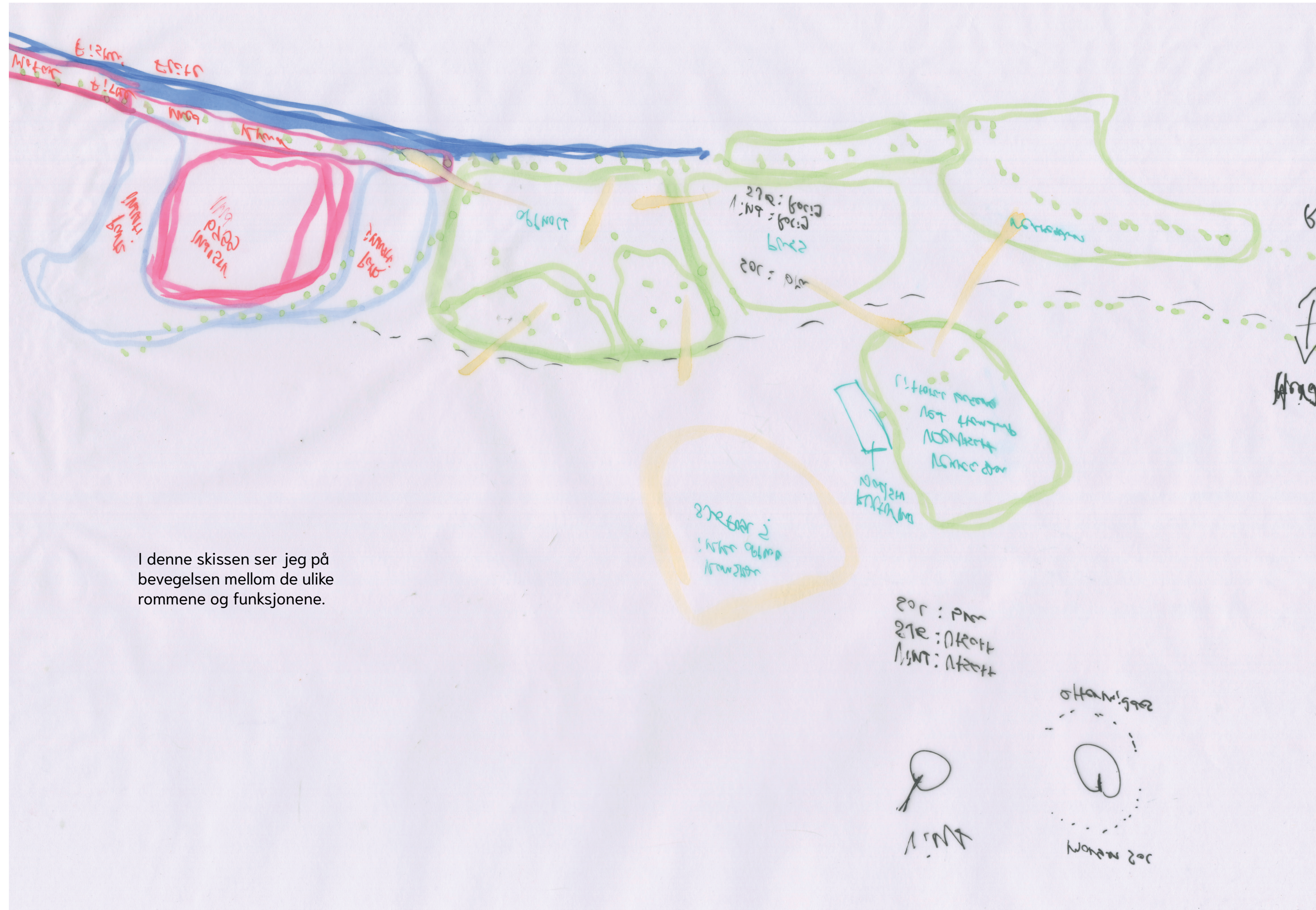
Utenom konsertene arrangeres det også søppeplukking langs fjæra i kombinasjon med historiefortelling fra stedet eller annet opplegg. Festivalen fokuserer på nord-norsk kultur og booker flest lokale artister, serverer fisk fra Sørvær, og arrangerer turer til havs, og det er et godt samarbeid med fiskerimotaket, turistnæringen og andre lokale ressurser.

Havet er et viktig tema igjennom hele festivalen. Det kommer mennesker fra hele landet til Sørøyrocken, men det er spesielt mange mennesker fra vest-finnmark som er flyttet til andre steder. Festival datoene er da «alle kommer hjem». Lokalbefolkningen er utrolig viktig for Sørøyrocken, og den hadde ikke vært mulig uten den store velviljen fra menneskene i Sørvær. Sørværingene tar også stort eierskap til festivalen. De største utfordringene for festivalen er logistikk rundt utstyr og scener, og engarsjemanget og velviljen i Sørvær er den store fordelen.

Alice Fors, Festivalsjef for Sørøyrocken. (samtale per telefon, 15. mars 2024)

Det første jeg måtte finne ut av var sonene og kai kanten.

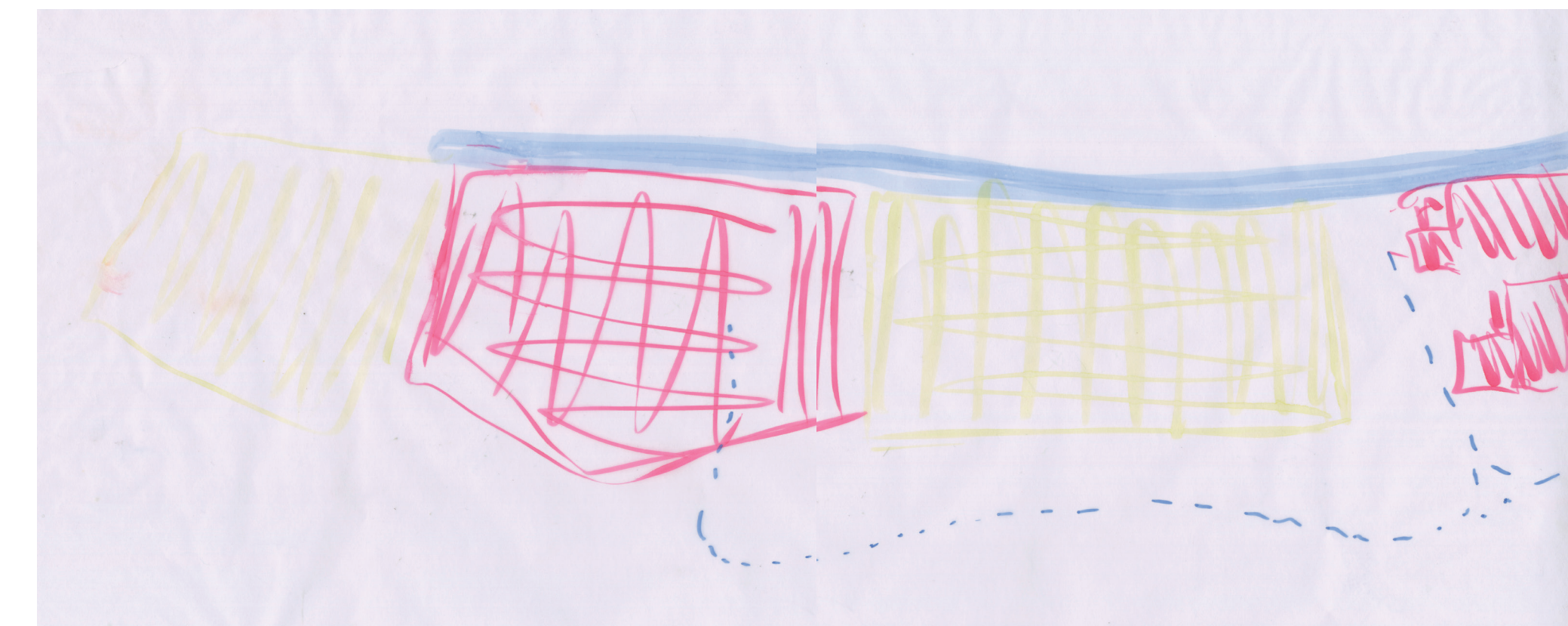
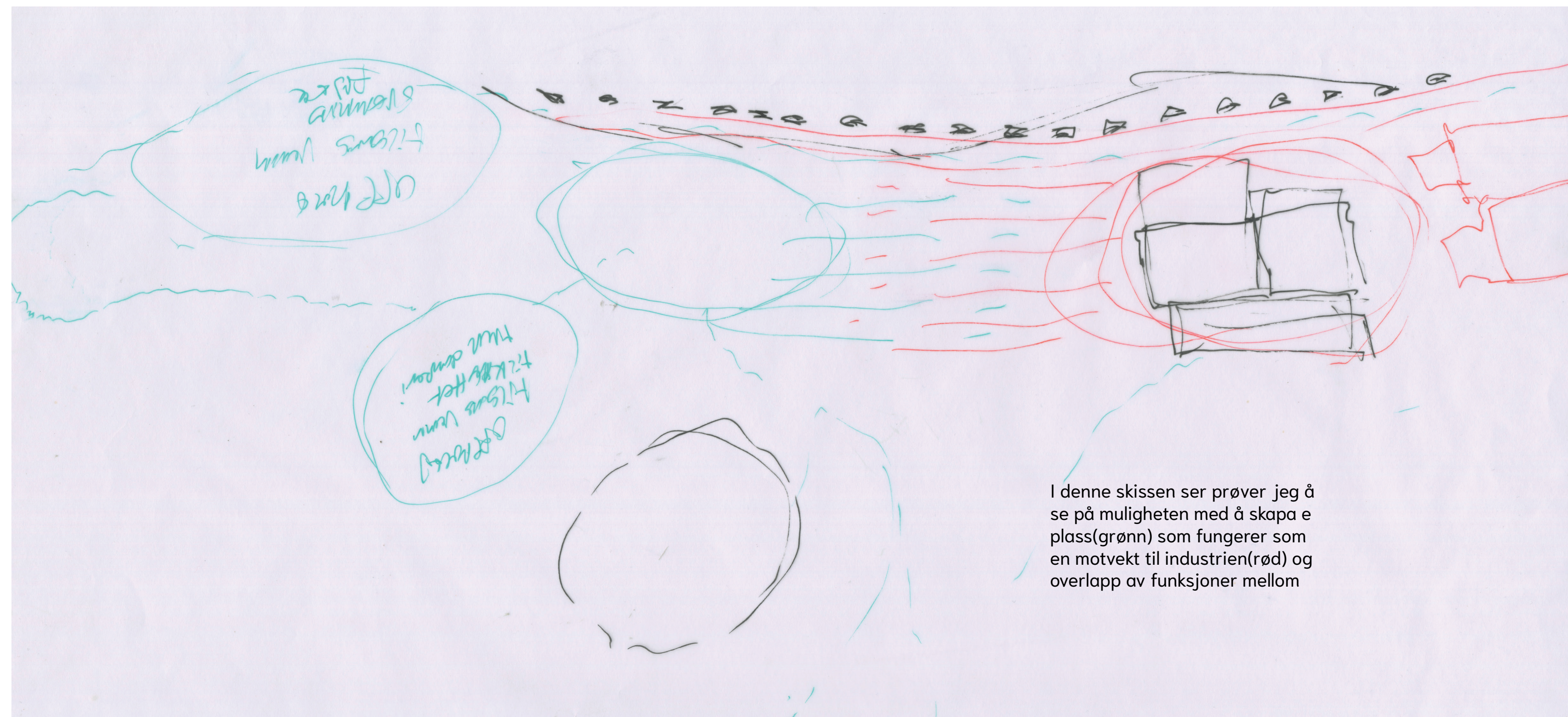
Etter å ha lest igjennom planene og de kommunale dokumentene, felt opphold og intervjuer med befolkningen i Sørvær og andre intereseter viste jeg at planene for den utbedringen av hanven og den økte kapasiteten var behov for og et godt grep for stedet. Jeg viste også at de lå store kvaliteter i det planlagte området, at det var flere behov man kunne forsøke og dekke, og at Sørvær er et sted fullt av initiativ og engasjement. Den nye kai kanten kan bli en hel industrialisert sone, men den kan også være en arena som turistnæringen og kulturaktørene kan benytte seg av, og den kan være et sted som sørværingene vil ha stor glede av i hverdagen.

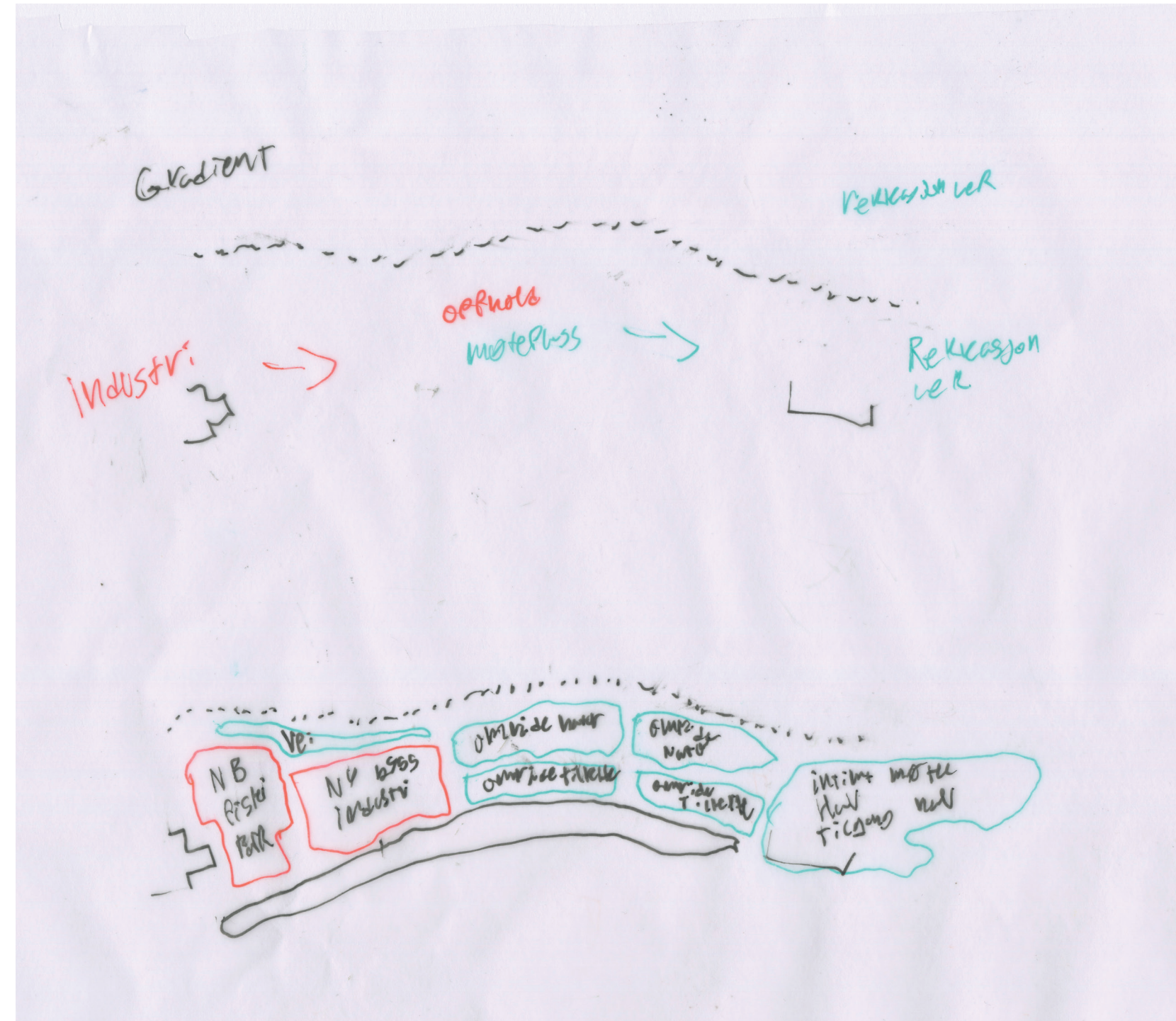

I denne skissen ser jeg på bevegelsen mellom de ulike rommene og funksjonene.

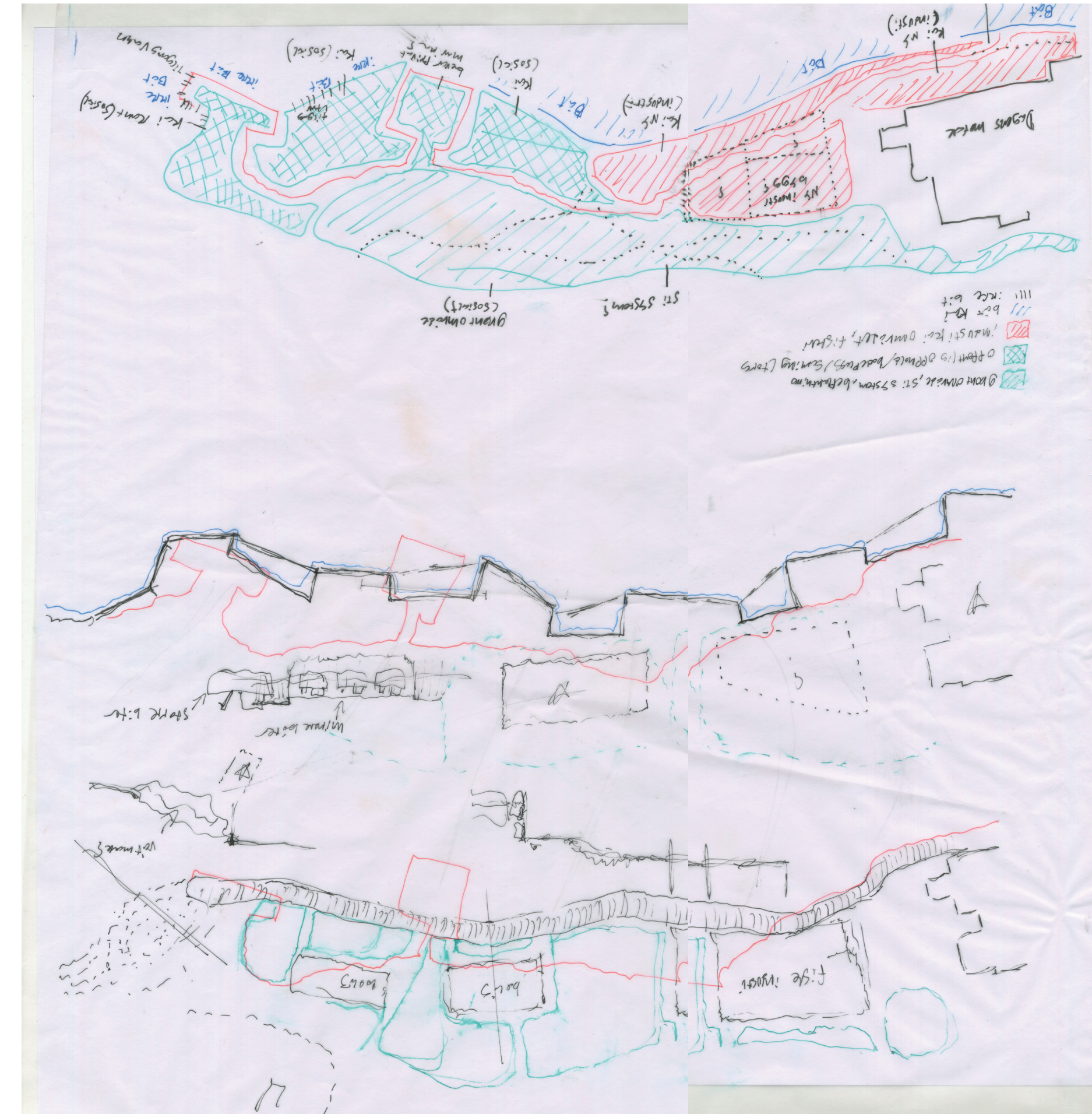

Skisser med inndelte soner fra industriell til rekreasjonell hvor rødt er industri, blå er overgang og grønn er rekreasjon. Her markerte jeg også fyllingene som eventuelle steder å trekke folk og benytte seg av trandamperiet, som et annet type møte med havet. Jeg markerte også fyllingene på utsiden som et sted jeg kunne prøve å bruke økologi til å styrke kyst bufferen som kommunen planlegger her (se plansje om komunens planer)

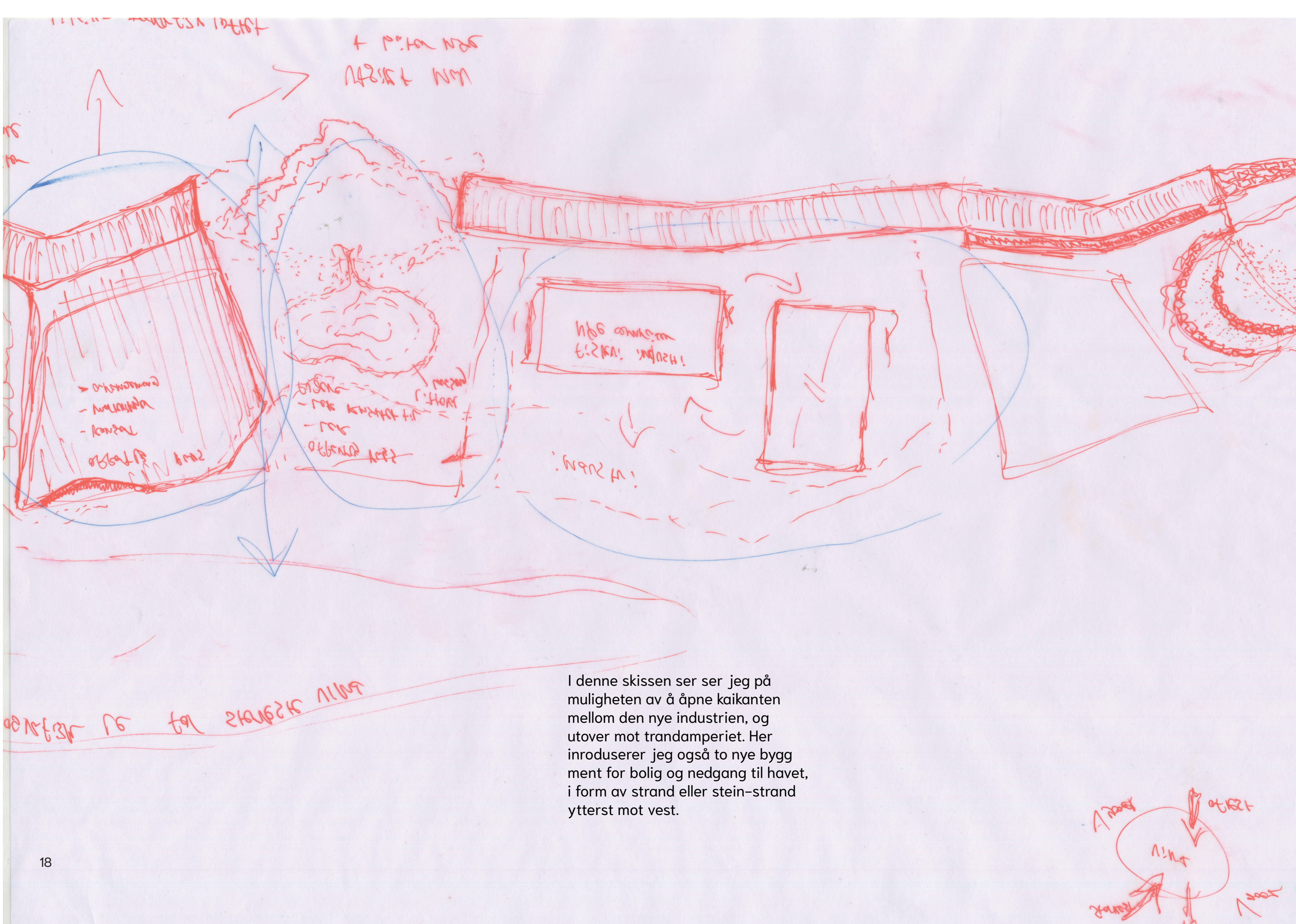

I denne skissen ser jeg på gradienten fra industri til rekreasjon og deler opp rommene i mellom til mindre soner som har sin nærhet til veien, industrien og havet.

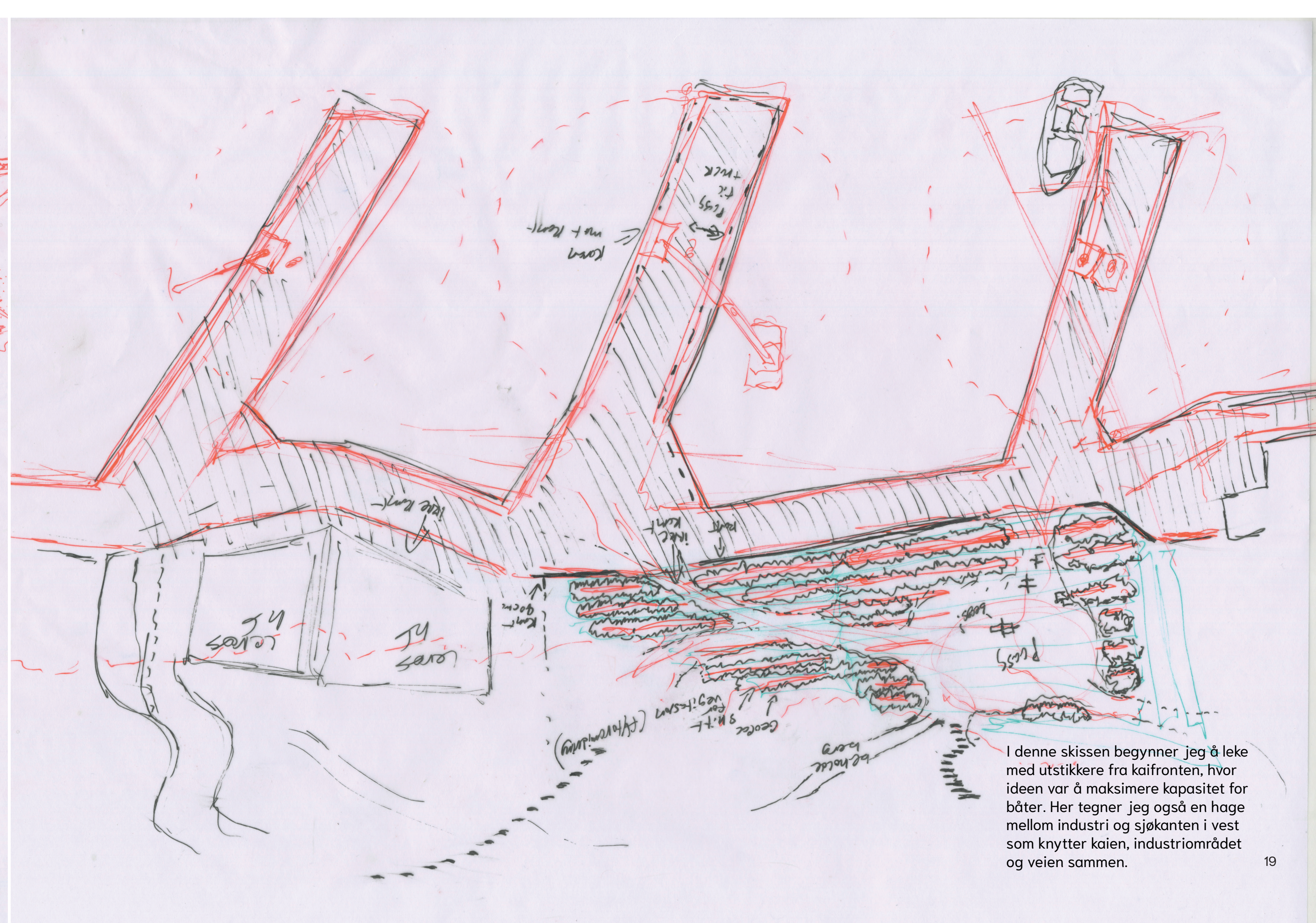

Her ser jeg på hvordan jeg kan benytte meg av terrenget som en tilgang forbi industrien (rødt) og ned til en ny sosial kaifront.

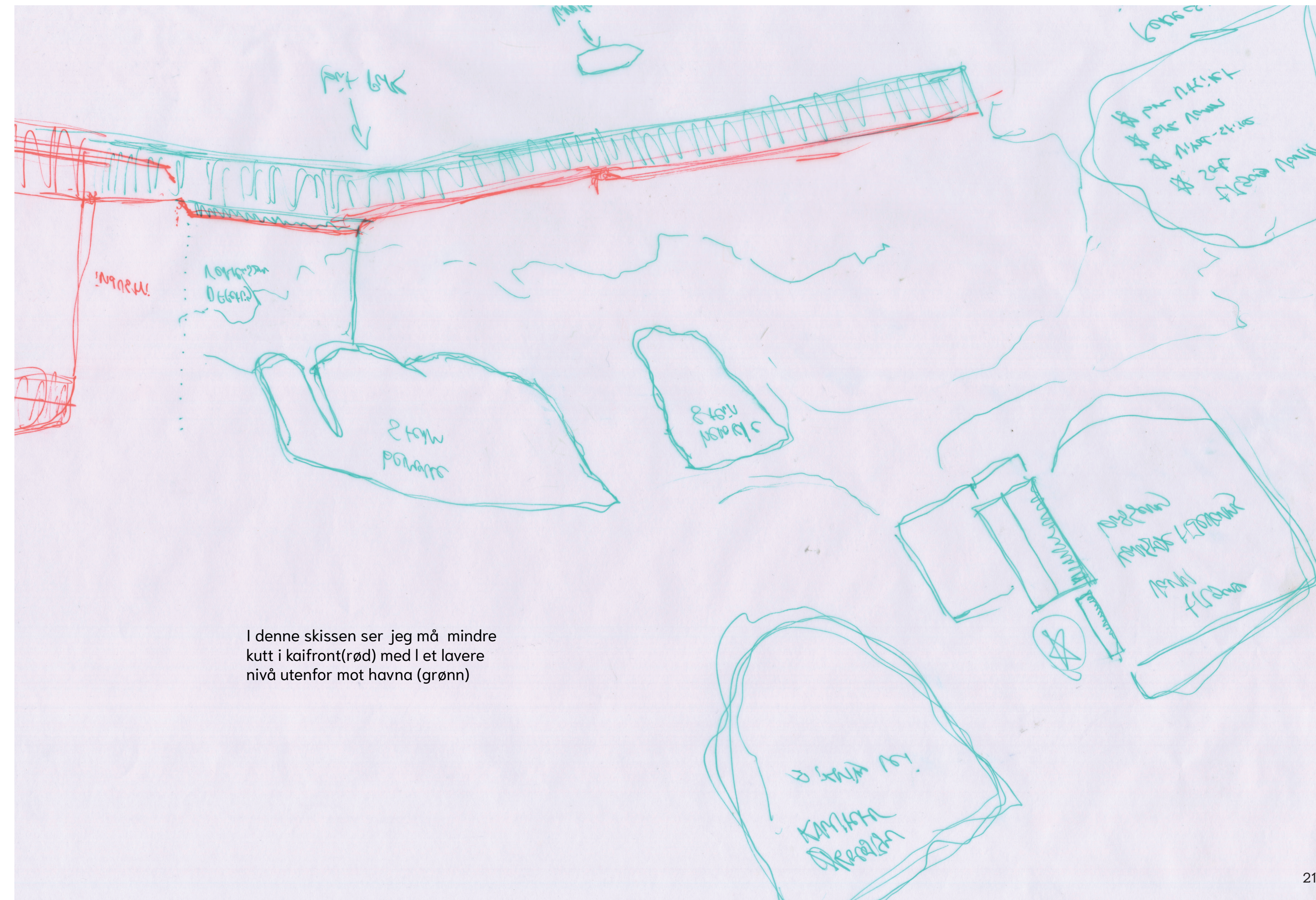
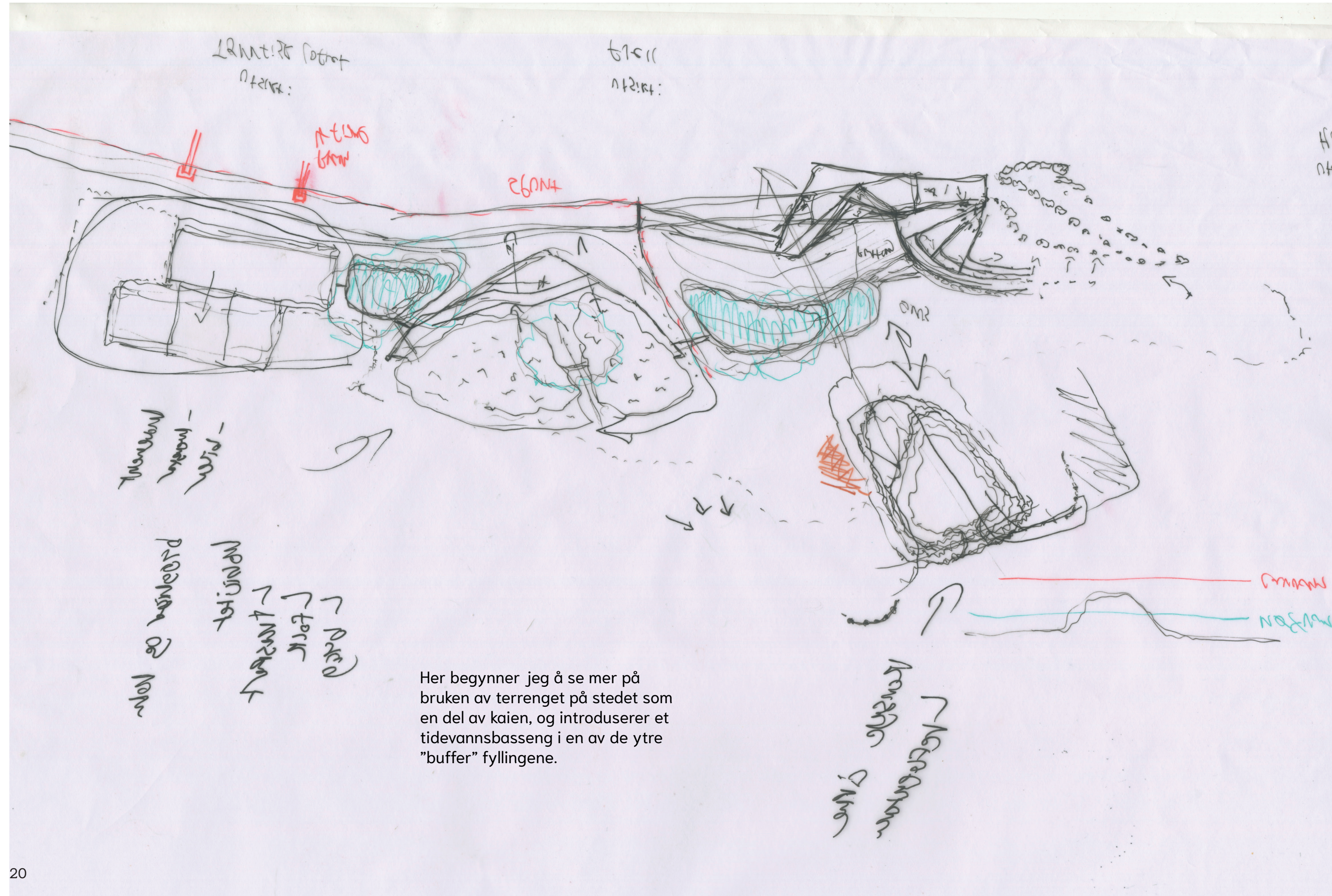
Kaifronten har hakk inn og ut som igjen deler inn i nye soner.

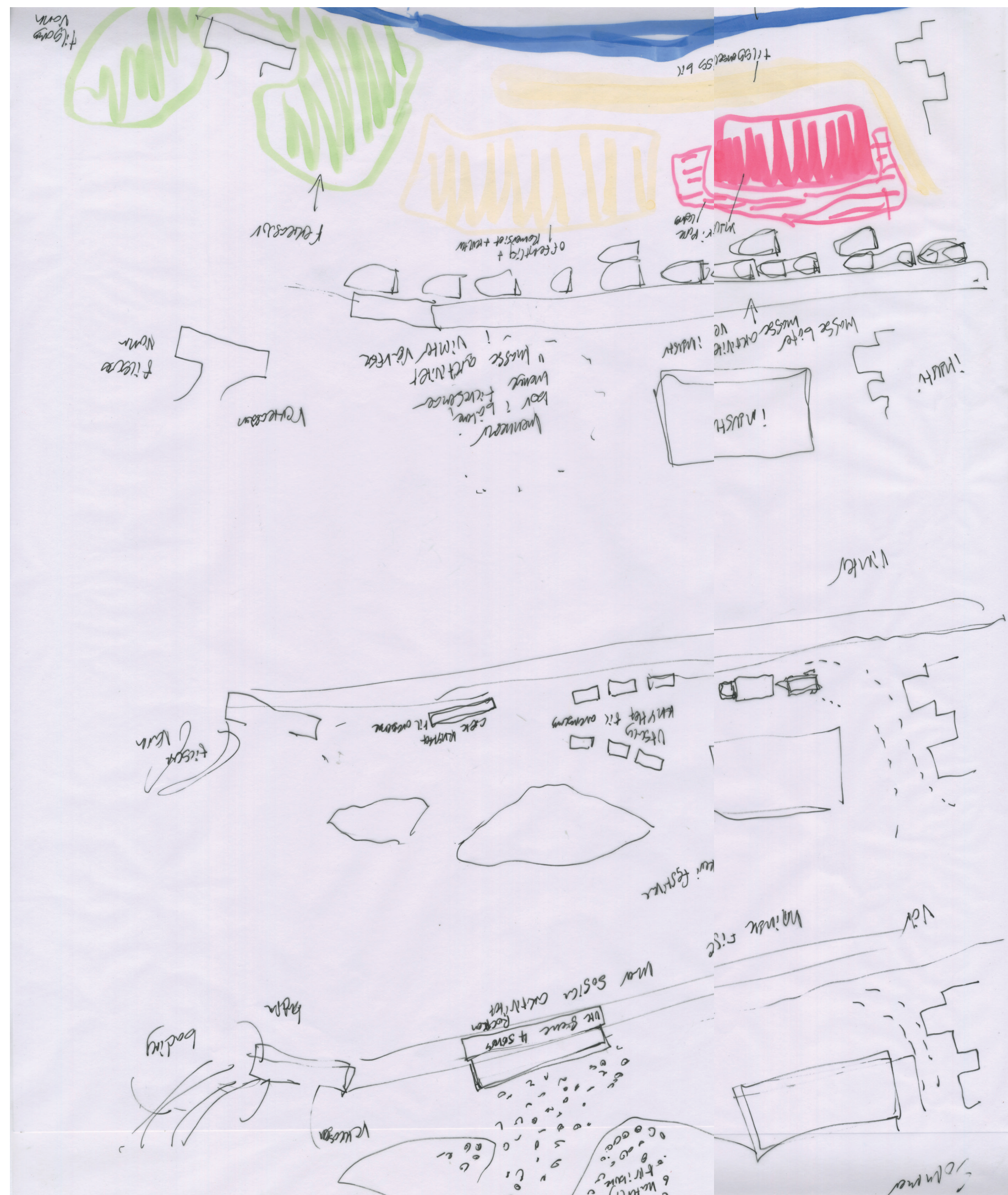

I denne skissen ser jeg på muligheten av å åpne kaikanten mellom den nye industrien, og utover mot trandamperiet. Her introduserer jeg også to nye bygg ment for bolig og nedgang til havet, i form av strand eller stein-strand ytterst mot vest.

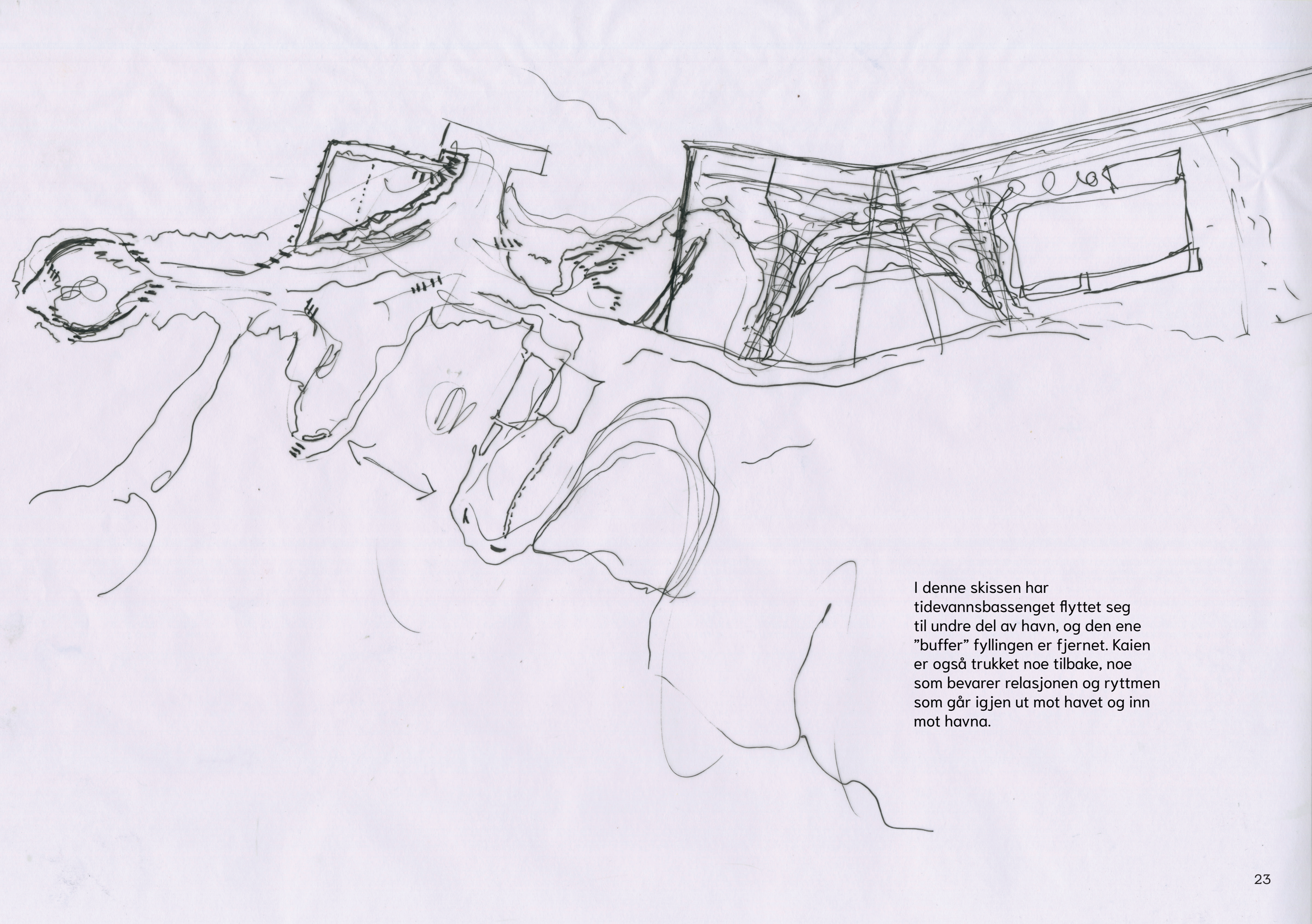

I denne skissen begynner jeg å leke med utstikkere fra kaifronten, hvor ideen var å maksimere kapasitet for båter. Her tegner jeg også en hage mellom industri og sjøkanten i vest som knytter kaien, industriområdet og veien sammen.

I denne skissen ser jeg på bruken av havna som kommersiell arena. Her er terrenget og det nye industribygget det romdelene, og det oppstår god plass til mer kommersiell bruk og markeringer.

I denne skissen har tidevannsbassenget flyttet seg til undre del av havn, og den ene "buffer" fyllingen er fjernet. Kaien er også trukket noe tilbake, noe som bevarer relasjonen og rytmen som går igjen ut mot havet og inn mot havna.